

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 21

בס"ד, ר"ח ניסן תשס"ד.

מג:-מה. – נוגע בעדות

א. מכר לו בית מכר לו שדה

1. לימדו את הסוגייה מג: "תנו רבנן מכר לו בית... שלא באחריות" (סוף מד:), עם פירוש הרשב"ם.
2. סכמו את שתי הצעות הפרשנות של הסוגייה לברייתא.
  - שימו לב למערך השיקולים המשמש את הסוגייה בבחירת הפירוש. האם הטקסט גמיש עד אין סוף?
  - שימו לב מהיכן שאובים המקורות המובאים בסוגייה.
3. מה רמת הנגיעה הנדרשת בסוגייה זו כדי לפסול עדולו של אדם?
4. ודאו שמושגי היסוד בסוגייה מוכרים לכן:
  - יאוש ושינוי רשות
  - אחריות
  - אפותיקי
5. עיינו מד: תד"ה דלא הוה.

ב. גופא המוכר שדה לחבירו

1. לימדו את הסוגייה מד: "גופא" עד מה. "ימין שקר".
2. ר"י מיגאש ד"ה לא ניחא ליה דליהוי לווה רשע ולא ישלם.

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 21

בס"ד, ר"ח ניסן תשס"ד.

בבא בתרא מג: - המבורג 165

תנו רבנן:

- מכר לו בית מכר לו שדה אין מעיד לו עליה מפני שאחריותן עליו.
מכר לו פרה מכר לו טלת (אין) מעיד לו עליה מפני שאין אחריותן עליו.
מאי שנא רישא ומאי שנא סופא? 5
- אמ' רב ששת: רישא בראובן שגזל שדה משמעון ומכרה ללוי ואתא יהודה וקא מערער, דלא ליתי שמעון ולסהוד ליה ללוי, דניחא ליה דהדרא ליה.
וכיון דאסהיד ליה דלוי הוא, היכי הדרה ליה?
דאמ' ידענא בהאי ארעא דלאו דיהודה היא.
ובהאי זכותא דקא מפיק לה מלוי, ליפקה מיהודה?
דאמ' השני נוח לי וה[רא]שון קשה ממני! י!
ואיבע' אימ' דאית ליה שהדי למר ואית ליה שהדי למר, ואמור רבנן תיקום ארעא היכא דקימא (מ"ד ע"א)
ולוקמה בגזלן?
אידי דקא בעי למתנא סופא מכר לו פרה מכר לו טלית, דדוקא מכר, דאיכא יאוש ושנוי רשות אבל לא מכר דאין שם שנוי רשו' דהדרה ליה, תנא נמי רישא מכר.
וסופה, נהי דמגופה מיאש, מדמי מי מיאש?
לא צריכא, דמית גזלן, ותנן הגוזל ומאכיל את בניו והמניח לפנייהם פטורין מלשלם <משנה בבא קמא י, א>.
ולוקמה ביורש?
הניחה למאן דאמ' רשות יורש לאו כרשות לוקח דמי, אלא למאן דאמ' רשות יורש כרשות לוקח דמי, מאי איכא למימר? 10
- ועוד קשיא ליה לאביי, הא מפני שאחריותן עלי? מפני שחוזרת ואינה חוזרת מיבעי ליה!
אלא כדרבין בר שמואל,
דאמ' רבין בר שמואל משמיה דשמואל: המוכר שדה לחברו שלא באחריות אין מעיד לו עליה, מפני שמעמידה בפני בעל חובו.
פרה וטלית לא מבעיא, (מ"ד ע"ב) בסתמא דלא משתעבדא ליה ולא הדרי ליה.
מאי טע' ? משום דמטלטלי נינהו, ומטלטלי לבעל חוב לא משתעבדי.
אלא עשאן אפותיקי נמי לא הדרה ליה, כדרבה,
דאמ' רבה:
עשה עבדו אפותיקי ומכרו, בעל חוב גובה ממנו.
שורו הפותיקי ומכרו, אין בעל חוב גובה ממנו.
מאי טע' ? האי אית ליה קלא והאי לית ליה קלא.
וניחוש, דילמ' מטלטלי אגב מקרקעי אקני ליה,
דאמ' רבא: אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי - גבי מטלטלי אגב מקרקעי,
ואמ' רב חסדא: והוא דכתב ליה דלא כאסמכתא ודלא כטפסי דשטרי.
הכא במאי עסיקין, כגון שלקח ומכר לאלתר.
וניחוש דילמ' דאיקני אמ' ליה?
שמעת מינה דאיקני וקנה ומכר [דא? קני קנה והוריש] לא קנה
לא צריכא דאמרי עדים ידענא ביה בההוא גברא דלא הות ליה ארעא מעולם.
והאמ' רב פפא: אע"ג דאמור רבנן המוכר שדה לחברו שלא באחריות ובא בעל חוב וטרפה אינו חוזר עליו
נמצאת שאינה שלו חוזר עליו,
במכיר בה שהיא בת חמורו,
רב זבד אמ': אפלו נמצאת שאינה שלו נמי אינו חוזר עליו, להכי זבין ליה שלא באחריות . 15
- גופה: אמ' רבין בר שמואל משמיה דשמואל המוכר שדה לחברו שלא באחריות אין מעיד לו עליה מפני שמעמידה בפני בעל חובו.
היכי דמי? (מ"ה ע"א)
אי דאית ליה ארעא אחריתי, עליה דידיה הדר!
ואי דלית ליה ארעא אחריתי, מאי נפק' ליה מינה?
לעולם, דלית ליה ארעא אחריתי, ואפלו הכי לא ניחא ליה לאיניש לשווי נפשיה 'לווה רשע ולא ישלם'.
סוף סוף, גבי אידך 'לווה רשע ולא ישלם' הוא!
להכי זבין שלא באחריו'. 20
- 25
- 30
- 35
- 40
- 45
- 50

מתן

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

חזקת הבתים – דף מספר 21

בס"ד, ר"ח ניסן תשס"ד.

מכריז רבא ואיתימא רב פפא: דסלקין לעילא ודנחתין לתתא - האי בר ישראל דזבין ליה חמארא לחבריה ואתא גוי וקא אניס ליה מיניה, דינא הוא דמפצי ליה.
ולא אמרן אלא שאינו מכיר בה שהיא בת חמורו, אבל מכיר בה שהיא בת חמורו לא.
ולא אמרן אלא דאנס' בלא אוכפא, אבל אנסיה באוכפא לא.
אמימר אמ': אפלו כולהו לא.
מאי טע' ?
מידע ידע דסתם גוי אנסא הוא, דכת' 'אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר'.